

Prima instanță: Curtea de Apel Chișinău, judecător – B. Bîrca

DECIZIE

20 septembrie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul – Tatiana Vieru,

Judecători – Nicolae Craiu, Oleg Sternioală,

Maria Ghervas, Svetlana Filincova

examinând recursul declarat de către Cazacu Anatolie, prin intermediul avocatului Moloman Alexandru, și recursul declarat de către lichidatorul SRL „Inva-Produs” - Lupea Victor,

în cauza civilă intentată la cererea lichidatorului SRL „Inva-Produs” - Lupea Victor către Cazacu Anatolie privind atragerea la răspundere subsidiară a organelor de conducere a debitorului SRL „Inva-Produs”,

împotriva hotărârii Curții de Apel Chișinău din 25 mai 2017, prin care a fost admisă parțial cererea SRL „Inva-Produs”; a fost atras la răspundere subsidiară fostul administrator al SRL „Inva-Produs” - Cazacu Anatolie; s-a încasat de la Cazacu Anatolie în beneficiul SRL „Inva-Produs” suma de 3 073 407,35 lei; în rest cererea a fost respinsă,

c o n s t a t ă :

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 24 februarie 2015, a fost admisă spre examinare cererea introductivă a Biroului Vamal Chișinău privind intentarea procesului de insolvență față de SRL „Inva-Produs”, iar prin hotărârea Curții de Apel Chișinău din 07 mai 2015, s-a constatat insolvența și s-a intentat procesul de insolvență față de SRL „Inva-Produs”.

La data de 10 iunie 2016, lichidatorul SRL „Inva-Produs” - Lupea Victor a depus cerere către Cazacu Anatolie privind atragerea la răspundere subsidiară.

În motivarea cererii a invocat nedeplinirea în termen a cererii introductive (art. 14 alin. (3) și 248 alin. (1) lit. h) din Legea insolvenței, netransmiterea documentelor activității economice și a celor de evidență contabilă (art. 27 alin. (3) din Legea insolvenței), precum și prevederile art. 248 alin. (1) lit. a) și c) a Legii insolvenței.

La data de 28 septembrie 2016, lichidatorul a depus o cerere de concretizare a acțiunii privind tragerea la răspundere subsidiară a lui Cazacu Anatolie, prin care și-a susținut pretențiile prin prisma art. 14 alin. (3) și 248 alin. (1) lit. c), lit. h) din Legea insolvenței.

În argumentarea pretențiilor a invocat că, administratorul Cazacu Anatolie nu a depus cerere introductivă în instanța de judecată, deși, potrivit legii, acesta era obligat să o facă, fapt prin care a fost agravată situația întreprinderii și a generat inclusiv penalități exagerate. În acest sens, a indicat că în baza deciziei de regularizare a Biroului Vamal Chișinău nr. 48 din 28.02.2012 a fost dispusă încasarea în folosul Biroului Vamal Chișinău a obligației vamale în mărime de 9 737 174,45 lei. Despre această decizie Cazacu Anatolie a aflat la data de 04 iulie 2013, când a deținut calitatea procesuală de inculpat. Necătând la aceasta, nu a depus în termen de 30 de zile cererea introductivă, ca urmare suma datoriei a crescut cu 3 073 407,35 lei, care prin prisma art. 248 alin. (1) lit. c), lit. h) din Legea insolvenței, urmează a fi încasată de la administratorul întreprinderii.

Mai mult, potrivit raportului financiar al întreprinderii pentru anul 2014, înregistrat la Serviciul situațiilor financiare în data de 25 martie 2015, administrația SRL „Inva-Produs” a declarat că societatea dispune de active în mărime totală de 12 876 553 lei, ca și în perioada anului precedent.

Conform pct. 7.2 din statutul SRL „Inva-Produs”, administratorul organizează activitatea societății și ținerea evidenței contabile. Aceleași prevederi se conțin și în art. 13 alin. (1) din Legea contabilității nr. 113 din 27.04.2007, conform căruia răspunderea pentru ținerea contabilității și raportarea financiară revine conducerii (organului executiv), în cazul SRL „Inva-Produs” - d-lui Cazacu Anatolie.

Din momentul adoptării hotărârii judecătorești despre intentarea insolvenței față de SRL „Inva-Produs”, fosta administrație, cunoscând existența actului judecătoresc obligatoriu, nu a transmis nici o informație despre activele întreprinderii. Activele urmau a fi îndreptate spre satisfacerea creanțelor creditorilor întreprinderii aflate în insolvență. Neconformarea fostei administrații cu hotărârea instanței de judecată privind transmiterea proprietății întreprinderii, în coraport cu analiza datelor contabile existente, atestă cu certitudine că activele debitorului au fost ascunse intenționat de către fosta administrație în persoana lui Cazacu Anatolie. Fosta administrație a ascuns existența mijloacelor fixe a SRL „Inva-Produs” - 2 camere de afumături.

Astfel, în rezultatul examinării imobilului la fața locului, s-a constatat, că în încăperile respective nu sunt careva bunuri sau utilaje ce ar aparține cu drept de proprietate SRL „Inva-Produs”, ceea ce demonstrează ascunderea patrimoniului întreprinderii SRL „Inva-Produs” de către fosta administrație, în persoana lui Cazacu Anatolie.

În cererea concretizată, lichidatorul invocă ca temei de tragere la răspundere subsidiară și prevederile art. 148 alin. (1) lit. i) din Legea insolvenței (comiterea altor acțiuni care au adus daune proprietății debitorului). În acest sens se remarcă faptul că, potrivit Sentinței Judecătorei Ciocana din 04 iulie 2013, s-a constatat că în perioada anilor 2008-2010, Cazacu Anatolie Ion, administrând SRL „Inva-Produs” a efectuat 172 tranzacții de import din Marea Britanie și Lituania a produselor din pește și produselor de mare în cantitate de 3 281 741 kg, făcând uz de privilegiile fiscale și neachitând TVA, sub pretextul că aceste mărfuri urmau a fi prelucrate de către angajații invalizi. În realitate, însă, angajații întreprinderii nu puteau prelucra o asemenea cantitate, iar mărfurile importate erau ulterior înstrăinate terților fără careva prelucrare, ceea ce asigură venituri ilicite. Astfel, Cazacu Anatolie Ion a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 249 alin. (3) din Codul penal, însă procesul penal în privința acestuia a fost încetat în legătură cu intervenirea termenului de prescripție.

Prin urmare, folosirea de către fosta administrație a întreprinderii pentru comiterea unor acte ilicite a și generat apariția datoriei față de Biroul Vamal Chișinău, iar datoria față de IFS DAF Ciocana, inclusă în tabelul definitiv, a fost formată în rezultatul acțiunilor ilicite ale fostei administrații.

În așa mod, potrivit lichidatorului, volumul răspunderii subsidiare urmează a fi identificat prin diferența dintre volumul total al creanțelor validate și masa debitoare existentă la întreprinderea insolubilă, 12.829.944,65 lei - 19 362,78 lei = 12.810.581.87 lei, și solicită încasarea acestei sume din contul lui Cazacu Anatolie.

Prin hotărârea Curții de Apel Chișinău din 25 mai 2017, a fost admisă parțial cererea SRL „Inva-Produs”; a fost atras la răspundere subsidiară fostul administrator al SRL „Inva-Produs” - Cazacu Anatolie; s-a încasat de la Cazacu Anatolie în beneficiul SRL „Inva-Produs” suma de 3 073 407,35 lei; în rest cererea a fost respinsă.

La data de 12 iulie 2017, Cazacu Anatolie, prin intermediul avocatului Moloman Alexandru, a depus cerere de recurs împotriva hotărârii nominalizate, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea hotărârii Curții de Apel Chișinău din 25 mai 2017, cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care să fie respinsă integral acțiunea formulată.

În motivarea recursului a indicat că, hotărârea Curții de Apel Chișinău din 25 mai 2017 este neîntemeiată, fiind emisă cu aplicarea eronată a normelor de drept material și a termenilor privind tragerea membrilor organelor de conducere la răspundere subsidiară. Mai mult ca atât, instanța de insolvență nu a dat o apreciere corespunzătoare probelor administrate, ajungând la concluzii neîntemeiate.

La data de 24 iulie 2017, lichidatorul SRL „Inva-Produs” - Lupea Victor a

depus cerere de recurs împotriva hotărârii Curții de Apel Chișinău din 25 mai 2017, solicitând admiterea acesteia, casarea parțială a hotărârii menționate în partea ce ține de respingerea acțiunii, cu pronunțarea în această parte a unei decizii prin care să fie admisă integral acțiunea. În motivarea recursului lichidatorul a invocat aceleași argumente ca și în cererea de chemare în judecată.

La data de 09 august 2017, avocatul Moloman Alexandru a înregistrat o cerere de recurs suplimentară, prin care a invocat faptul că cererea privind tragerea membrilor organelor de conducere la răspundere subsidiară a fost examinată de către instanța de insolvabilitate în lipsa recurentului și a avocatului acestuia, precum și faptul că instanța nu s-a expus asupra cererii recurentului, înregistrată la Curtea de Apel Chișinău la data de 24 mai 2017 cu nr. 14357, prin care s-a solicitat sesizarea Curții Supreme de Justiție privind emiterea unui aviz consultativ în privința explicării modalității de aplicare a prevederilor art. 27 alin. (3), (4) în coraborare cu prevederile art. 248 alin. (1), (2) din Legea insolvabilității nr. 149 din 29 iunie 2012.

La data de 09 august 2017, avocatul Moloman Alexandru a depus referință la cererea de recurs înaintată de către lichidatorul SRL „Inva-Produs” - Lupea Victor, solicitând respingerea acesteia.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de către Cazacu Anatolie, prin intermediul avocatului Moloman Alexandru, și recursul declarat de către lichidatorul SRL „Inva-Produs” - Lupea Victor, urmează a fi admise, din următoarele considerente.

Verificând legalitatea deciziei atacate, prin prisma argumentelor invocate în cererile de recurs, Colegiul constată că instanța de insolvabilitate, la examinarea cauzei, a încălcat normele de drept procedural, iar constatările expuse în conținutul hotărârii sunt de natură contradictorie.

Conform art. 248 alin. (1), (4) și (5) al Legii insolvabilității, dacă în cadrul procesului sunt identificate persoane cărora le-ar fi imputabilă apariția stării de insolvabilitate a debitorului, la cererea administratorului/lichidatorului instanța de insolvabilitate poate dispune ca o parte din datoriile debitorului insolubil să fie suportate de membrii organelor lui de conducere și/sau de supraveghere, precum și de orice altă persoană, care i-au cauzat insolvabilitatea prin una dintre următoarele acțiuni: c) majorarea fictivă a pasivelor debitorului și/sau deturnarea (ascunderea) unei părți din activul debitorului; h) nedepunerea cererii de intentare a procesului de insolvabilitate conform prevederilor art. 14.

Cu referire la norma menționată, instanța de insolvabilitate, în partea motivantă a hotărârii pct. 36, a fost de acord cu opinia lichidatorului, potrivit căreia, drept urmare a nedepunerii cererii introductive în termenii prevăzuți de legea insolvabilității, pentru obligațiile apărute după expirarea termenului de

depunere a cererii introductive, Cazacu Anatolie urmează a fi tras la răspundere subsidiară, cu încasarea diferenței dintre suma creanțelor validate și suma care se conține în Decizia de regularizare - 3 073 407,35 (trei milioane șaptezeci și trei mii patru sute șapte,35) lei.

Însă, în pct. 45 a hotărârii, după aprecierea tuturor circumstanțelor cauzei, instanța a ajuns la concluzia de a admite parțial cererea lichidatorului SRL „Inva-Produs” - Lupea Victor privind atragerea la răspundere subsidiară a fostului administrator al SRL „Inva-Produs”- Cazacu Anatolie cu dispunerea încasării de la acesta a sumei de 3 (trei) lei, ca în partea dispozitivă a hotărârii contestate, să fie din nou indicată suma de 3 073 407,35 (trei milioane șaptezeci și trei mii patru sute șapte,35) lei.

Astfel, analiza conținutului hotărârii, denotă caracterul contradictoriu al acesteia în situația în care suma care urmează a fi încasată de la Cazacu Anatolie, indicată în partea motivantă a hotărârii, diferă de suma din dispozitivul hotărârii supusă recursului.

În așa mod, circumstanțele menționate constituie temei incontestabil de casare a hotărârii instanței de insolvență din 25 mai 2017, cu remiterea pricinii spre rejudecare. Din această perspectivă, instanța de recurs reține că, în cazul în care nu există o concordanță în conținutul actului judecătoresc pronunțat, dispozitivul cuprinzând o altă concluzie decât aceea pe care o impun motivele și circumstanțele, această hotărâre se consideră nemotivată și are drept consecință nulitatea ei.

Mai mult ca atât, potrivit materialelor cauzei, la data de 24 mai 2017, avocatul Moloman Alexandru a înregistrat la Curtea de Apel Chișinău o cerere cu nr. 14357, prin care a solicitat sesizarea Curții Supreme de Justiție privind emiterea unui aviz consultativ în privința explicării modalității de aplicare a prevederilor art. 27 alin. (3), (4) în coraborare cu prevederile art. 248 alin. (1), (2) din Legea insolvenței nr. 149 din 29 iunie 2012.

Conform scrisorii fără număr a Curții de Apel Chișinău din 24 mai 2017 (f.d. 95), i-a fost restituită avocatului Moloman Alexandru cererea prin care s-a solicitat sesizarea Curții Supreme de Justiție privind emiterea unui aviz consultativ, ca depusă după finalizarea examinării fondului cauzei, în lipsa unei cereri de reluare a procesului.

Colegiul apreciază critic aceste acțiuni ale instanței de insolvență și le califică drept o încălcare a drepturilor procedurale ale recurentului Cazacu Anatolie, dat fiind faptul că cererea respectivă a fost depusă la data de 24 mai 2017, fiind restituită în aceeași zi, pe când hotărârea contestată a fost pronunțată la data de 25 mai 2017, astfel instanța de insolvență evitând să se expună asupra cererii privind emiterea unui aviz consultativ.

Reieșind din aceasta, Colegiul ajunge la concluzia că cererea nr. 14357 din 24 mai 2017 i-a fost restituită avocatului în aceeași zi, până la finalizarea examinării fondului cauzei.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) CPC, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să transmită pricina spre rejudecare în instanța de apel, în toate cazurile în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Astfel, din considerentele arătate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a admite recursurile, de a casa hotărârea Curții de Apel Chișinău din 25 mai 2017 și de a remite pricina spre judecare în instanța de insolvență.

La judecarea pricinii, instanța urmează să țină cont de cele menționate, creând condiții obiective și reale participanților la proces și judecând pricina, să emită o hotărâre întemeiată și legală, reieșind din toate circumstanțele reale și esențiale ale cauzei.

Având în vedere cele expuse și în conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e:

Se admit cererile de recurs declarate de către Cazacu Anatolie, prin intermediul avocatului Moloman Alexandru, și de către lichidatorul SRL „Inva-Produs” - Lupea Victor.

Se casează hotărârea Curții de Apel Chișinău din 25 mai 2017, în cauza civilă la cererea lichidatorului SRL „Inva-Produs” - Lupea Victor către Cazacu Anatolie privind atragerea la răspundere subsidiară a organelor de conducere a debitorului SRL „Inva-Produs”, cu remiterea pricinii spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței,
judecător

Tatiana Vieru

Judecători

Nicolae Craiu,

Oleg Sternioală,

Maria Ghervas,

Svetlana Filincova